

TELE2 MAGASIN #02 2024

Magasin för fastighetsägare, bostadsrättsstyrelser och samfällighetsföreningar

AI GER SMARTARE ENERGI

Nytta, värde och trygghet med social hållbarhet

Digitaliserad förvaltning för hela kundresan

Silver Snipers vinner respekt och pokaler



Bygger vidare som utmanare

JAG ÄR HEDRAD och mycket glad över att ha blivit utsedd till ny vd och koncernchef för Tele2. Mitt uppdrag från styrelsen är att leda detta välrenommerade telekombolag vidare som den utmanare bolaget alltid har varit. Tele2 genomför en betydande digital transformation och mitt uppdrag är att accelerera denna förändring och leda företaget in i framtiden.

MIN UTBILDNING och start av mitt yrkesliv gjorde jag i Frankrike och Belgien, men sedan dess har jag arbetat i ledande roller inom telekom över hela världen, senast som vd för Play i Polen. Att efter några månader som styrelseledamot i Tele2 få kliva in i vd-rollen ska bli spännande och en utmaning. Min ambition är att rikta den fantastiska energi som finns i bolaget och hos medarbetarna åt rätt håll. Tillsammans ska vi bygga vidare på våra starka varumärken, förbättra kundupplevelsen och accelerera tillväxten inom alla affärsområden.

FÖR DIG SOM fastighetsägare fortsätter Tele2 att leverera stabila och smarta tjänster i framkant. Vi är stolta över vårt arv och den utmanarkultur som sätter våra kunders bästa i fokus.

På återseende och trevlig läsning!

JEAN MARC HARION

VD, TELE2



SAMUEL UNÉJUS

04 MAXAR DIGITAL FÖRVALTNING

I samarbete med Tele2 skapar fastighetsbolaget Easy Depot en helt digital kundresa.

06 NYTTA MED SOCIAL FÄRDPLAN

Stena Fastigheter och Bonnier Fastigheter ser många fördelar med långsiktiga sociala initiativ.

12 LURAR I VARJE ÖRA

Transistorradio, boombox, Walkman och Ipod. Så blev musiken bärbar.

15 AI GER SMARTARE ENERGI

Filip Kjellgren på AI Sweden ger nytt perspektiv på framtidens energisystem.

18 SENIORER I GAMINGVÄRLDEN

Supersocialt och utvecklande, säger Inger "Trigger Finger" Grotteblad, en av de äldre e-sportarna i Silver Snipers.

Tele2 Sverige AB tele2.se
 Box 62, 164 94 Kista
 Tel Fastighetsägargruppen: 90 333
 Mejl: fastighetsagare@tele2.se
 Ansvarig utgivare: Stefan Petersson, Tele2
 Produktion: Mild Nygren AB Form: A Bit Graphic
 Klimatneutralt tryck: Billes ISSN 2000-9127





SOL OCH VIND ÖKAR I ENERGIMIXEN

→ Under det första halvåret 2024 producerade 13 EU-länder mer el från sol och vind än från fossila bränslen. För Tyskland, Belgien, Ungern och Nederländerna var det första gången de nådde så långt. Samma period stod förnybara energikällor som vind- och solkraft för 30 procent av EUs elektricitet enligt klimattankesmedjan Ember. Samtidigt minskade elproduktionen från fossila bränslen med 17 procent jämfört med samma period föregående år. En bidragande orsak till utvecklingen är att vi i norra Europa hade starka vindar under perioden, enligt Andrea Hahmann, forskare vid Danmarks Tekniska Universitet.

(The Guardian, Warp News)

Den snabbast växande plattformen vi har på Youtube är tv:n. Efter att en hel generation har gått över till mobilen, återvänder de faktiskt till den största skärmen i hemmet.

Pedro Pina, chef Youtube Europa, Afrika & Mellanöstern (DI)



ISTOCK

FÖRBERED DIG FÖR DIGITAL TILLGÄNGLIGHET

→ I juni 2025 träder EU:s tillgänglighetsdirektiv (European Accessibility Act, EAA) i kraft som motsvarande lagstiftning i Sverige. Det innebär att såväl företag som offentliga aktörer omfattas av digitala tillgänglighetskrav.

Nu behöver alla företag med fler än tio anställda vara med och bidra till att göra samhället mer inkluderande. Syftet är att göra digitala tjänster, webbplatser och e-handel tillgängliga för alla. Till exempel att kunna navigera på en sajt utan mus, förenkla otydlig eller komplicerad information och göra det möjligt att förstora texten på en webbplats.

LÄS MER på diginu.se och förbered er verksamhet i tid.



ISTOCK

ELBILAR KÖR OM BENSINBILAR I NORGE

→ Under hösten passerade antalet elbilar antalet bensinbilar i Norge, som kan bli det första landet i världen att ha en personbilsflotta som domineras av elbilar. Norge har haft en generös och aktiv politik för att styra nybilsköpen mot elbilar och har som mål att sluta sälja nya bensin- och dieslbilar nästa år. De stora subventionerna för köp av elbil har möjliggjorts genom Norges goda statsfinanser delvis tack vare produktionen av olja.

(Singularity Hub)

Sofia Wäborg, vd för Easy Depot, har sedan starten tänkt nytt för hållbara lösningar och mer enkelhet för både hyresgäster och förvaltning.



Maxar digital förvaltning

För fastighetsbolaget Easy Depot är enkelhet ett nyckelord. Och digitalisering är ett verktyg för att skapa enkelhet, säger Sofia Wäborg, bolagets medgrundare och vd. Genom att grundligt tänka igenom hyresgästernas behov hela vägen, satsa på digitala lösningar och flexibla kontrakt utmanar de fastighetsmarknaden.

Text **GUNILLA MILD NYGREN** Foto **MAGNUS BERGSTRÖM**

DE HAR UTVECKLAT sitt koncept med lyhördhet för vad hyresgästerna efterfrågar. Med en kombination av co-working-lokaler och lagerutrymmen satsar Easy Depot på uthyrning till småföretag. En viktig del är flexibla kontrakt.

- Ett av problemen vi ser på hyresmarknaden för småföretagare är att de blir uppbundna med långa kontrakt. I stället erbjuder vi dem en flexibilitet som gör att de vågar hyra en lokal, kan satsa på sitt företag och förhoppningsvis växa, säger Sofia Wäborg.

En annan viktig del är enkelhet, både för hyresgäster och för förvaltningen. Lösningen är digital.

- Eftersom vi startade från noll utan något befintligt fastighetsbestånd och gamla system att ta hänsyn till kunde vi verkligen göra rätt från början. Vi har tänkt på kund- och förvaltarupplevelsen hela vägen. Tillsammans med proptech-företaget Srenity och Tele2 har vi skapat en digital plattform för styrsystem och digitala tjänster i en app. De har varit otroligt engagerade och hjälpt oss att tänka stort med en lösning som är skalbar.

Max Sandberg är vd för Srenity och uppskattar visionen hos Easy Depot. Han berättar att Srenity har levererat en integrationsplattform som knyter samman all teknik i fastigheten som till exempel styrning, mätning och

tillträde. Där kan förvaltaren nå alla system och funktioner på ett ställe. Den andra delen är appen, som är tillgänglig för både förvaltare och hyresgäster och kan byggas ut med olika funktioner efter behov.

- Hyresgästerna ska kunna sitta hemma i soffan och hitta en lämplig lokal, signera sitt kontrakt och komma igång med sin hyra. Få access till lokalen, lager och kanske en laddstolpe med digitala nycklar, hyra möbler, få it-support, städning och chatta med andra hyresgäster - allt via appen.

SEDAN STARTEN av Easy Depot 2022 har Sofia Wäborgs ambition varit att tänka nytt, hållbart och titta utanför de givna ramarna. Hon har inspirerats en hel del av hur andra branscher jobbar med enkelhet och digitala lösningar. Målet är att växa med 100 till 150 fastigheter inom tio år och utgångspunkten har hela tiden varit att kunna hantera drygt 100 fastigheter i olika delar av landet på ett så smart sätt som möjligt.

Den första Easy Depot Business Park finns i Löddeköpinge norr om Malmö. Nästa är redan på gång i Stockholm och ytterligare byggen startar inom kort i Uppsala och Helsingborg. Fastigheten i Löddeköpinge har blivit något av en testsajt där olika lösningar provas och förbättras.

- Våra hyresgäster gillar att vi har

FAKTA | EASY DEPOT

→ Tele2 har ingått ett flerårigt samarbetsavtal med Easy Depot. Samarbetet innebär att Tele2 ska leverera konnektivitetstjänster och digitala lösningar i Easy Depots fastigheter för att möjliggöra en säker och effektiv förvaltning på distans. Proptech-företaget Srenity Solutions plattform integrerar system och applikationer för smarta fastigheter.

fokus på energieffektiva och hållbara lokaler, flexibla kontrakt, digitala lösningar och samtidigt boostar gemenskapen i den gemensamma loungen. Det ska bubbla av samverkan i våra lokaler!

FÖRVALTAREN sitter centralt i Stockholm och tar emot alla ärenden digitalt, gör en första bedömning om någon insats krävs eller löser problemet via kommunikation i appen.

- Vi har gjort en grundlig analys av marknaden och sett ett behov bland småföretag av den här typen av lösningar med små, flexibla lokaler för både kontor och lager. För att skapa enkelhet, hållbarhet och flexibilitet har vi digitaliserat hela kundresan.

– Vi är med och skapar trygga, inkluderande platser där människor kan mötas, säger Sara Björnberg, chef för Hållbar utveckling på Bonnier Fastigheter.



Skapar nytta med social färdplan

Hållbarhet är hett inom fastighetsbranschen – men det handlar inte bara om gröna tak och smarta byggnadslösningar. Branschen ser möjligheter i att skapa inkluderande samhällen, stötta lokala entreprenörer och ge alla tillgång till digitala resurser. Satsningar på social hållbarhet vinner mark.

Text HENRIK LENNGREN Foto SAMUEL UNÉUS OCH ANNA HULT

FASTIGHETSÄGARE KAN genom sina initiativ skapa ett enormt mervärde, både för samhället och för sin egen verksamhet.

Sophie Nachemson-Ekwall, ekonomie doktor och rådgivare med fokus på bolagsstyrning och social hållbarhet, sätter tonen för dagens hållbarhetsdiskussion:

- Arbete med social hållbarhet har alltid varit en naturlig del av branschens uppdrag som samhällsbyggare. Det nya är att omvärldens förväntningar på fastighetsbranschen växer och täcker in alla olika områden av social hållbarhet - anställda, anställda i värdekedjan, berörda medborgare i lokalsamhället, kunder och slutkonsumenter.

Hon framhåller att sociala insatser inte bara handlar om att bidra till samhället, utan också om affärsnytta.

- Det som är spännande med just fastighetsbranschen är att sociala insatser så tydligt kan kopplas till både samhällsnytta, individnytta och affärsnytta. Allt fler större fastighetsbolag berättar om att det är affärsmässigt lönsamt och arbetar strategiskt med en social färdplan.

BONNIER FASTIGHETER är ett exempel på hur social hållbarhet kan bli en del av företagsstrategin och bidra till affärens framgång. Sara Björnberg, chef för Hållbar utveckling, beskriver hur de aktivt bidrar till närsamhället genom att stötta sociala initiativ som Stadsmisionens Mötesplats Mariatorget och Unga Station:

- Vi tror på kraften i mänskliga möten och de positiva resultat som samarbete kan ge. Genom att stödja initiativ som Mötesplats Mariatorget och Unga Station är vi med och skapar trygga och inkluderande platser där människor kan mötas och interagera.

Bonnier Fastigheters dotterbolag Fastighets AB Hemmaplan investerar i områden med socioekonomiska utmaningar och driver lärlingsprogrammet Centrumakademin.

- Initiativet syftar till att stärka områdets socioekonomiska förutsättningar genom att skapa fler arbetstillfällen. För att stödja lokala entreprenörer driver Hemmaplan en inkubator som med rådgivning och resurser hjälper lokala entreprenörer att växa och bli mer framgångsrika, berättar Sara.

Resultaten av arbetet är konkreta och mätbara. Centrumakademin i Gottsunda Centrum gav tillsammans med hyresgästerna 107 personer en meningsfull sysselsättning under 2023.

- Av dem har 16 ungdomar fått sitt första jobb och 78 personer fått långsiktiga anställningar.

SOPHIE Nachemson-Ekwall, som har skrivit flera rapporter om social hållbarhet i fastighetsbranschen, understryker att långsiktighet är nyckeln till framgång inom social hållbarhet:


- För att skapa social förändring behöver man integrera samhällsansvar, sociala färdplaner och samarbeten i företagets strategi. Hos de fastighetsaktörer som ligger i framkant finns ett ledarskap som under en längre tid involverat hela organisationen i att förstå det värdeskapande samspelet mellan den egna organisationens verksamhet och påverkan på olika intressenter.

Bonnier Fastigheter har integrerat social hållbarhet i sina projekt.

- Vi tänker långsiktigt i alla aspekter av samhällsutveckling, vare sig det gäller hållbara materialval eller att skapa varaktiga relationer. Det handlar om att lyfta blicken, ta ansvar utanför fastighetsgränsen och skapa miljöer där människor trivs och vill vara, säger Sara Björnberg.

EN VIKTIG DEL av social hållbarhet i dag är digital inkludering. Cecilia Fredholm Vaarning, chef för Hållbara affärer på Stena Fastigheter, berättar om deras samarbete med Tele2 för att minska digitalt utanförskap: →

Vi tänker långsiktigt i alla aspekter av samhällsutveckling, vare sig det gäller hållbara materialval eller att skapa varaktiga relationer.



Tvärtemot vad många tror så går insatser för social hållbarhet att mäta vilket leder till bättre grundade beslut, enligt Sara Björnberg på Bonnier Fastigheter.

5 TIPS FÖR ATT JOBBA MED SOCIAL HÅLLBARHET

1. SAMARBETA LOKALT

Jobba tillsammans med kommuner, skolor och föreningar för att stötta lokalsamhället. Det kan handla om allt från att sponsra idrottsklubbar till att erbjuda jobb eller praktik.

2. TRYGGA MILJÖER

Satsa på belysning, grönområden och gemensamma utrymmen för möten och aktiviteter. Trygghetsåtgärder höjer både trivseln och fastighetens värde.

3. MINSKA DIGITALT

UTANFÖRSKAP
Erbjud gratis Wi-Fi i gemensamma utrymmen och samarbeta med teknikföretag för att hjälpa boende med digital kompetens och uppkoppling.

4. SÄTT UPP TYDLIGA MÅL

Definiera konkreta mål för social hållbarhet, som att öka sysselsättningen eller förbättra boendemiljön. Följ upp resultaten och visa på framstegen.

5. GÖR SOCIALA INVESTERINGAR LÖNSAMMA

Utforska möjligheterna med social finansiering, som hållbarhetslänkade lån eller sociala obligationer. Det stärker både ekonomin och samhällsengagemanget.

På sikt kanske kostnad för underhåll går ner, omflyttningen blir lägre, fler besöker centrum och hela området uppfattas mer attraktivt. Det höjer marknadsvärdena.

SOPHIE NACHEMSON-EK WALL, RÅDGIVARE, BOLAGSSTYRNING OCH SOCIAL HÅLLBARHET

10

- Vi vill bidra till att minska det digitala gapet. Samarbetet med Tele2 har resulterat i att vi kan erbjuda en kostnadsfri bredbandstjänst med en hastighet på 1 Mbit/s till våra boende, vilket gör det enklare att ta del av samhällsviktig information och delta på lika villkor. Kostnaden för internetuppkopplingen ska inte avgöra om någon kan ta del av grundläggande information från myndigheter eller sitt bostadsbolag.

Stena Fastigheter har i mer än 25 år arbetat strukturerat med social hållbarhet som del av bolagets affärsplan och strategi. Utgångspunkten är att stärka bostadskvarteren. Cecilia Fredholm Vaarning lyfter fram hur digital inkludering kan stärka individens självständighet och bidra till ett mer inkluderande samhälle.

- Digital inkludering handlar om att alla ska ha möjlighet att vara en del av det digitala samhället, vilket stärker möjligheten att vara självständig. Samtidigt bidrar det till ett mer inkluderande samhälle där alla får samma chans att ta del av viktiga samhällsresurser.

ATT ARBETA MED social hållbarhet innebär ofta att möta olika hinder och utmaningar. Sophie Nachemson-Ekwall pekar på fyra viktiga områden där fastighetsägare kan stöta på svårigheter:

- Att veta var gränsen går mellan fastighetsbolagets samhällsansvar och omvärldens förväntningar.
- Utformningen av samarbeten och tvärsektorieell samverkan.
- Förstå vikten av en tydlig social strategi.
- Upprätthålla en god förståelse och kontinuerlig dialog med både hyresgäster och lokalsamhället.

Hon ser dock positiva förändringar i branschens attityder och normer.

- Fortfarande är det många som ser förebyggande sociala insatser som välgörenhet, men jag tycker mig märka att en attityd- och normförskjutning är på väg.

Fastighetsbolag som tar fram en strategi för social förflyttning och följer upp effekten av sina insatser är de som också kan dra fördel av gjorda insatser.

Sara Björnberg betonar vikten av mätbarhet inom social hållbarhet:

- Många tror att det inte går att mäta och att sådana frågor ofta besvaras på magkänsla. Vi anser tvärtom att social hållbarhet definitivt går att mäta. Att mäta är att veta, och att veta leder till bättre grundade beslut.

FASTIGHETSÄGARNÄ har makt att förändra, men det kräver både långsiktigt engagemang och samarbete med andra aktörer. Som i samarbetet mellan Stena Fastigheter och Tele2.

- Med tjänsten Digital Inkludering ger vi alla hushåll möjlighet att vara en del av det digitala samhället. Även om det är en låg bredbandshastighet så är den tillräcklig för att kunna surfa och skicka och ta emot e-post, säger Stefan Petersson, chef för fastighetsägaraffären på Tele2.

Cecilia Fredholm Vaarning på Stena Fastigheter menar att det är viktigt att börja i det lilla och att utgå från vilken roll man vill ta i samhället.

Genom initiativ som Centrumakademin, samarbeten med Stadsmissionen och digital inkludering visar fastighetsbolagen att social hållbarhet kan vara både affärsmässigt och samhällsnyttigt. Det handlar om att se helheten, investera i människor och skapa samhällen där människor trivs, vill vara och utvecklas.

Sophie Nachemson-Ekwall sammanfattar det på ett talande sätt:

- Nyckeln till framgång är att se till att insatserna sammantaget även bidrar positivt till fastighetsvärdena, genom att kunder och medborgare uppskattar det som görs. På sikt kanske kostnaden för underhåll går ner, omflyttningen blir lägre, fler besöker centrum och framför allt att hela området uppfattas som mer attraktivt. Det höjer marknadsvärdena.



Fastighetsbolag som tar fram en strategi för social förflyttning och följer upp effekten är de som också kan dra fördel av gjorda insatser, säger Sophie Nachemson-Ekwall.

Cecilia Fredholm Vaarning, chef för Hållbara affärer på Stena Fastigheter tipsar om att börja i det lilla för att bidra till ett mer inkluderande samhälle.



Lurar på! Från boombox till airpods

Det fanns en tid då det ansågs oförskämt att gå ute på stan med hörlurar på. Nu sitter små lurar i nästan varje öra! Men hur började det egentligen?

KASSETTEN GÖR MUSIK BÄRBAR

→ **PHILIPS TAR FRAM** den nya kompaktkassetten och den bärbara musiken blir alltmer lättillgänglig. Under slutet av 1960-talet lanseras inspelade musikalbum på kassett i USA och den första bärbara kassettspelaren tar form. Kassetten är ett av de mest framgångsrika formaten för lagring av ljud och musik och ersatte de många gånger otympliga rullbanden. Storhetstiden för kassettspelarna är under 1970- och 80-talen då bärbar musik kom för att stanna.



1963

12

1954



RADION FLYTTAR UT

→ **UNDER DET SENA 1950-TALET** blir transistorradion en revolution för det bärbara ljudet. Den slår igenom stort under 1960-talet och radion blir vanlig i båten, på stranden, i sommarstugan eller på parkbänken. Tidigare hade de stora, möbelliknande radioapparaterna dominerat i vardagsrummen. Nu flyttar radion ut ur hemmen.

1980

WALKMAN GÖR SUCCÉ

→ **DEN FÖRSTA SONY WALKMAN-MODELLEN** kommer till Sverige 1980. Plötsligt rymmer ett kassettspelare liten nog att rymmas i handen, och bara att lyssna i de små vadderade hörlurarna känns tufft. Den första modellen har uttag för två hörlurar för att kunna lyssna två personer tillsammans, det anses nämligen osocialt och oförskämt att gå och lyssna på musik för sig själv. Men det individuella lyssnandet blir snabbt accepterat. Den allra första Sony-modellen heter till en början inte Walkman utan TPS-L2. I Sverige kallas den snabbt för Freestyle. När Walkman väl blir Walkman tar det många år innan vi släpper vår svenska engelska och slutar med freestyleandet. Produktionen av Sony Walkman upphör 2010.





STÖRRE LJUD MED BOOMBOXEN

→ **KASSETTBANDSPELARNA BLIR STÖRRE**, med bättre ljud och framför allt mer "bas och boom". En boombox är bärbar och har avancerade funktioner. Den slår igenom stort bland unga musikintresserade. Gärna så stor som möjligt och med en industriell look. På hög volym börjar boomboxar bäras omkring på axeln av coola kids i New York och blir synonyma med hiphop-kulturen. En av hiphopens pionjärer LL Cool J rappar i låten *I can't live without my radio* om sin boombox: *Walkin' down the street to the hardcore beat. While my JVC vibrates the concrete.*

1982

APPLE LANSERAR IPOD

→ **MP3-TEKNIKEN**, att komprimera ljud på ett sätt där en del av ljudet tas bort utan att vi uppfattar någon skillnad, kommer fram redan i slutet av 1990-talet. Stora mängder musik kan komprimeras och lagras på allt mindre musikspelare, så kallade Mp3-spelare. Apple lanserar en Ipod, en Mp3-spelare som blir en storsäljare med sitt intuitiva användargränssnitt, en lika banbrytande succé som en gång Sonys Walkman. Drygt fem år efter lanseringen 2001 har 100 miljoner Ipods i olika modeller sålts.



Say hello to iPod.
1,000 songs in your pocket.

2001

1990



LJUDREVOLUTION MED CD-SKIVAN

→ **OM KASSETTEN REVOLUTIONERAR** vårt sätt att lyssna, så revolutionerar cd-skivan kvaliteten på ljudet. Den bärbara cd-spelaren, Discman, kommer redan 1984, men det tar några år innan cd-skivorna byter plats med kassetterna. Den stora hajpen dröjer, populariteten kommer på bred front i början av 1990-talet.

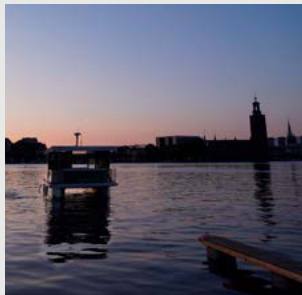
2008

SMART MUSIK I SMARTA MOBILER

→ **SPOTIFY OCH IPHONES** smarta mobiler revolutionerar såväl musik- som mobilindustrin. Vårt sätt att köpa och lyssna på musik förändras i grunden. Tajningen för Spotifys idé är gynnsam, skivbolagen behöver nya sätt för att distribuera sin musik och Spotifys modell passar perfekt. I stället för att köpa och lagra musik på olika media, så kan lyssnarna streama musik via deras tjänst. Med smarta mobiler och de nya generationernas mobilnät som har snabb internetåtkomst kan vi lyssna överallt. Vi lyssnar på musik, ser film, tv, surfar på nätet och en hel del annat nästan vart vi än är. Oftast med små, smidiga hörlurar som kallas air-pods i öronen...



PRISQILLA DU PREEZ



BRÖDRENE AA

©2024 DISNEY



14

AI SOM SKYDD MOT BEDRÄGERIER

→ **TELE2 BLOCKERAR** varje år miljontals försök till bedrägerier via mobiler. Trots detta har antalet bedrägeriförsök ökat markant, men den tekniska utvecklingen för att förhindra bedrägerier går också framåt. Nu adderar Tele2 en avancerad AI-lösning som ska skydda kunderna mot vanliga bedrägerimetoder som:

SPOOFING: Manipulation som gör att det ser ut som om samtalet kommer från ett legitimt nummer.

WANGIRI: Mottagaren av utlandssamtal ringer tillbaka och debiteras dyrt.

SMISHING: Sms som uppmanar att ringa upp eller klicka på en länk till en falsk sajt.

– Det är en katt-och-råtta-lek med bedragarna som kontinuerligt utvecklar och förfinar sina metoder. När vi nu implementerar den senaste AI-tekniken är det vi som har initiativet för ett tag framöver, säger Jonas Lindström, koncernsäkerhetschef på Tele2.

19 timmar och 15 minuter är genomsnittligt värde för stockholmarnas skärmtid per vecka. Därmed ligger Stockholm i topp bland våra storstäder, tätt följt av Göteborg och Malmö, enligt en undersökning från Tele2.

VÄRLDSPREMIÄR FÖR FJÄRRSTYRD FÄRJA

→ Med 5G-nätverk och IoT-teknik från Tele2 tog världens första självkörande elektriska färja, MF Estelle, sin jungfrutur som fjärrstyrd. Hon har trafikerat Riddarfjärden i Stockholm till och från sedan ett drygt år och har hittills haft en operatör ombord på grund av förordningar för sjösäkerhet. Nu demonstrerades fjärrstyrning – från Trondheim.

– Det finns otroliga effektiviseringsmöjligheter inom vattenburen mobilitet. Fartyg som MF Estelle spelar en avgörande roll för en mer energieffektiv infrastruktur, säger Erik Nilsson, operativ chef på Zeam som ägs av rederiet Torghatten.

DISNEY+ VÄLJER TELE2 FÖR SAMARBETE

→ Nu erbjuds nya TV & Streaming-abonnenter hos Tele2 möjligheten att inkludera Disney+ i sitt abonnemang. Det är första svenska samarbetet för Disney+, som lanserades i Sverige 2020. Disney+ erbjuder ett varierat utbud med långfilmer, dokumentärer, live-action och animerade serier.

– Vi är otroligt glada över att samarbeta med Tele2 och deras distributionsplattform för underhållning. Vi delar ambition att ständigt öka kundnöjdheten och är stolta över att under hösten även kunna erbjuda Tele2:s abonnenter tillgång till direktsänd europeisk fotboll, säger Hans van Rijn, vd för The Walt Disney Company Nordic & Baltic.



Filip Kjellgren, strategisk utvecklare inom energi på AI Sweden, leder ett initiativ för att modernisera Sveriges energisystem med AI.

PERSPEKTIV

Från atom till smart stad

Fysikern Filip Kjellgren har lagt universums minsta beståndsdelar bakom sig för att i stället leda AI Swedens energiinitiativ. Nu arbetar han för att modernisera Sveriges energisystem med hjälp av artificiell intelligens. Målet? Ett stabilare, mer hållbart elnät där varje fastighet spelar en viktig roll.

Text **MAGNUS ASCHAN** Foto **SAMUEL UNÉUS**

NÄR ELPRISERNA SKÖT i höjden efter Rysslands invasion av Ukraina hamnade energifrågan plötsligt på allas läppar. För Filip Kjellgren, strategisk utvecklare inom energi på AI Sweden, var det startskottet för ett nytt initiativ inom energisektorn.

- Tidigare var el något vi tog för givet, två hål i väggen med överflöd. Men när kriget drog igång i Ukraina och elpriserna gick upp, då blev el något alla började prata om, säger Filip Kjellgren.

Med en bakgrund som fysiker har Filip Kjellgren alltid varit fascinerad av energi, från atomnivå till storskaliga system. Nu leder han AI Swedens energiinitiativ, ett projekt som syftar till att modernisera Sveriges energisystem med hjälp av artificiell intelligens.

- Vi försöker få till stånd ett helhetstänk och samverkan mellan aktörer som tidigare varit konkurrenter. Vissa saker är det bättre att göra tillsammans, och moderniseringen av vårt energisystem är definitivt en sådan sak, förklarar han.

Energisektorn står inför enorma utmaningar. Industrier måste ställa om från fossila bränslen och transportsektorn elektrifieras. Samtidigt sjunker kostnaderna för förnybar energi drastiskt.

- Vi är ett litet land, vi kan inte påverka priset på det här globalt, men vi ser att det är en avgörande förändring på väg in. Nu ser vi samma sak inom energi och el som vi såg med smartphones 2007. En samling av olika tekniker är nu så kostnadseffektiva att det funkar att sätta ihop dem på helt nya sätt, säger Filip Kjellgren.

I denna omvälvande tid ser Filip Kjellgren en enorm potential i AI för att optimera och styra komplexa energisystem.

- AI-modellerna som finns är kapabla att optimera väldigt komplexa system. De ser mönster utifrån en enorm datamängd och kan fatta beslut i realtid.

MEN DET ÄR INTE bara tekniken som behöver utvecklas. Filip Kjellgren betonar vikten av att förändra tanke-sätt och affärsmodeller inom energisektorn.

- I dag tjänar elnätsbolagen pengar på att äga och drifta elnät, de tjänar mer pengar ju mer elnät de har. Det finns andra sätt för att möta effektbehovet, men det är inte alltid något elnätbolaget tjänar pengar på. Det innebär i sin tur vissa inläsnings effekter som vi måste bryta, säger han.

Här kommer AI in som en game changer. Genom att använda tekniken för prognoser, styrning och drift kan energisystemet optimeras på helt nya sätt.

Filip Kjellgren ser stora möjligheter för fastighetsägare att spela en aktiv roll i denna omställning.

- Varenda fastighet ner till lägenhetsnivå kan bli en del av den här effektivitetsmarknaden. Många bäckar små. Det såg vi när gaspriserna gick upp och vi gemensamt kunde minska elanvändningen med 10-15 procent, och det snabbt. Det finns också en enorm flexibilitetspotential som vi bara har börjat att utforska.

Med flexibilitet menar Filip Kjellgren möjligheten att anpassa energiförbrukningen efter tillgång och pris, som att uppvärmning av vatten eller laddning av elbilar styrs till tider när elpriset är lågt. Stomlagring är en annan spännande möjlighet, där själva byggnaden används för att lagra värme eller kyla, vilket kan jämna ut energianvändningen över dygnet.

FASTIGHETSÄGARE kan inte bara bidra till ett stabilare energisystem, utan också tjäna pengar på det. Filip Kjellgren nämner möjligheten att delta i 50Hz-regleringsbranschen som ett exempel.

- Genom att installera batterier i fastigheter kan ägare hjälpa till att stabilisera elnätet. När det uppstår obalans i nätet kan batterierna snabbt leverera eller ta emot energi för att återställa balansen. Det är en tjänst som nätägare är villiga att betala för, förklarar han.

Trots utmaningarna är Filip Kjellgren optimistisk inför framtiden. Han ser AI som ett kraftfullt verktyg för att skapa ett mer hållbart och robust energisystem.

- Det fina är att den här tekniken både låter oss skapa ett mer hållbart och stabilt elnät. Det här drivs av globala trender som vi bara måste hacka i oss. Jag ser det som min och vår uppgift på AI Sweden att katalysera och accelerera användningen av AI inom energisektorn.

Från atomer till smarta städer - Filip Kjellgrens resa speglar den transformation som energisektorn nu genomgår. Med AI som drivkraft ser han en framtid där varje fastighet blir en aktiv del i ett dynamiskt, hållbart energisystem.

- Det är en spännande tid vi lever i. Vi har verktyg för att skapa en hållbar energiframtid. Nu gäller det bara att vi vågar använda dem och tänka nytt kring hur vi producerar, distribuerar och använder energi. Fastighetsägarna har en nyckelroll i denna omställning, och med rätt verktyg och kunskap kan de inte bara bidra till ett bättre energisystem, utan också skapa nya intäktsmöjligheter, avslutar Filip Kjellgren.

Varje fastighet kan bli en aktiv del i ett mer hållbart energisystem med AI som drivkraft, enligt Filip Kjellgren.



ISTOCK



FILIP KJELLGREN

GÖR:
Strategic Initiative Developer – Energy på AI Sweden. Leder energiinitiativet för att accelerera användningen av AI inom energisektorn.

ÄR PÅ FRITIDEN:
Fotbollstränare för två barn. "Jag är ofta på olika fotbollsytor och ropar och skratrar." Vindsurfar och åker skateboard.

LÄSER:
Deckare av Michael Connelly.

LYSSNAR PÅ:
Podcasten Kaffe-repet.

17

KOM IGÅNG MED AI I DIN FASTIGHET

→ Goda råd från Filip Kjellgren för fastighetsägare som vill börja sin resa mot ett smartare energisystem.

BÖRJA SMÅTT

Experimentera exempelvis med smarta hem-lösningar som Tibber eller Ngenic för att styra energiförbrukning baserat på elpris.

SAMARBETA

Sök samarbeten med andra fastighetsägare och energibolag för att dela kunskap och resurser.

UTBILDA

Investera i utbildning om AI och energioptimering för din personal.

VAR ÖPPEN

FÖR FÖRÄNDRING
Var beredd att ompröva gamla affärsmodeller och tankeätt.

Seniorer med respekt i e-sport

Hon är 72 år och gamer. Inger "Trigger Finger" Grotteblad och hennes lag Silver Snipers blev världsmästare i seniorklassen inom Counter Strike 2019 och har sedan dess vunnit många pokaler.

– Gamingen är ett fantastiskt sätt att knyta an till den yngre generationen, att hänga med i barnbarnens liv. Plus att det är både supersocialt och utvecklande.

Text TOVE GYLLENSTIERNA Foto LENOVO

18





Team Silver Snipers tävlar i Katowice, Polen.

FAKTA SILVER SNIPERS

- I seniorlaget ingår: Inger "Trigger Finger" Grotteblad, Öivind "Windy" Toverud, Rick Crazy Boomer" La Rouche, Yvonne "Vonne Trap" Kalldin, och Sven "Sgt Venom" Flink, samt reserven Magnus "Magnum" Dahlberg. De är mellan 82 och 65 år.
- Laget blev världsmästare i Counter Strike för seniorer på e-sportturneringen Dreamhack i Jönköping 2019 och har kammat hem flera vinstpokaler i olika Dreamhackturneringar, där deltagarna från olika länder träffas fysiskt i stora arenor.

E-SPORTEN VÄXER och blev nyligen erkänd som idrott inom Riksidrottsförbundet, genom E-sportförbundet. De flesta spelarna är fortfarande unga killar, men tjejerna blir allt fler. Och nu kommer även äldre in i sporten:

- För sex år sedan såg jag en annons på nätet att man sökte en 65 plus-kvinna till ett gaminglag. Det var en datorproducent som vill bredda e-sporten och försöka få den äldre generationen att integreras med ungdomar. Jag gick på audition och blev uttagen med fyra andra seniorer, kvinnor och män, berättar Inger Grotteblad.

NÄTETS MÖJLIGHETER har alltid intresserat henne och när barnbarnen spelade Counter Strike, blev hon nyfiken och ville spela med dem.

- De blev jättegglada när jag kom med i laget och började tävla. 'Farmor, nu blir du världens coolaste', sa de.

Silver Snipers tränar med varandra två gånger per vecka och deltar i olika turneringar. De har rest runt i världen, från Ukraina till Paris, och tränar med lag från Malaysia och Singapore.

För att bli bra krävs mycket träning, tålamod och envishet.

- Vi har haft en coach, en lärare från ett gymnasium där gaming finns på schemat. Sedan måste man spela hemifrån på egen hand minst ett par timmar om dagen.

Counter Strike, där "terrorister" strider mot "antiterrorister", kan spelas såväl individuellt som i lag. Det krävs

högsta koncentration och uppmärksamhet. Framför allt måste man kunna fatta snabba beslut.

- Vår reaktionsförmåga kan inte matcha de yngre spelarnas, så är det bara. Så det är bra att det finns särskilda seniortävlingar. Men de yngre spelarna tycker att vi är grymma. De vill spela med oss, tar selfies och vill till och med ha autografer.

INGER GROTTBLAD engagerar sig nu för att få med fler äldre till e-sporten. I början av oktober fick hon Uppsala Kommuns Hedersmedalj för sina insatser. Tillsammans med två lagkamrater ordnar hon workshops och föredrag, för att lära ut gaming i samarbete med olika pensionärsföreningar.

- Det finns hur många spel som helst, både lättare och svårare än Counter Strike. Och alla går inte ut på att förstöra för motståndaren. Många spel är gratis, men har inbyggda köpfunktioner, andra kostar en slant att ladda ner.

Men ska man satsa ordentligt krävs både bra utrustning och en bra uppkoppling, påpekar hon. Själv har hon en stor skärm utöver laptopen med en kraftig processor. Och bredband med rejäl bredd. Allt för att det är så roligt och utvecklande:

- Jag har fått vänner över hela världen. Och så får man använda sin hjärna, sin koordination och sina fingrar. Det motverkar förhoppningsvis både alzheimer och artros.

AVSÄNDARE:
TELE2 SVERIGE AB
BOX 62
164 94 KISTA

B **PP** Sverige, Port Payé

Hjälp oss hålla era fastighetsnät uppdaterade

Ibland behöver vi på Tele2 åtgärda ert fastighetsnät för allra bästa funktion. Oftast sker det dagtid, men problem kan uppstå även utanför ordinarie arbetstider.

För att snabbt kunna ge avtalad service är det avgörande att Tele2 har nycklar till er fastighets teknikutrymmen. Detta för att kunna felsöka, göra installationer och åtgärda problem på plats, dygnet och året runt. Vi förvarar era nycklar i säkerhetsklassade skåp i larmade utrymmen hos Tele2.

Kontakta oss så hämtar vi nycklarna till er fastighet.

Fyll i formuläret på tele2.se/nyckelansvarig

Ny styrelse, nya kontaktpersoner?

Kom ihåg att meddela oss era kontaktuppgifter. Då får ni viktig information om uppgraderingar och tjänster.

Ring **90 333**, mejla oss på fastighetsagare@tele2.com eller meddela oss på tele2.se/fastighetsagare/ny-kontaktperson

TELE2



OBEGRÄNSAD